

IZHAJA VSAK DAN

Člani ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OBNE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema inšeriatni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je med!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne oziira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 2-20, za pol leta Kren 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepranevanja pisma se ne sprejemajo in ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 20.

Polno-branilni račun številka 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

sklicuje

za danes, dne 22. avgusta

ob 8 zvečer

JAVEN SHOD

v Sokolovo dvorano v „Nar. domu“.

DNEVNI RED:

Razmere na Hrvaškem.

Slovenci Trsta in okolice! Za naše brate gre! Pričakujemo, da boste storili, kakor vedno, svojo dolžnost.

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI.

Politični položaj v Avstriji.

DUNAJ 21. Minister notranjih stvari, baron Heinold, kakor namestnik ministrskega predsednika, je konfiriral danes dolgo z naučnim ministrom Hussarekom o maloruskem vseučiliščnem vprašanju. Heinold si je dal tudi poročati o tekočih stvareh poljedelskega ministrstva, katero vodi provizorično mesto umrlega ministra dra. Brafa.

Načelnik poljske ljudske stranke dr. Stapinski je imel danes dopoldne daljšo konferenco z galskim ministrom — rojakom Długoszem o galski volilni reformi. Dr. Stapinski je sklical zastopnike poljske ljudske stranke k daljši seji, ki se bo vršila dne 6. septembra.

Politična situacija na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 21. Ministrski predsednik Lukacs, se je odpeljal včeraj v Ischl, ker ga vsprejme jutri cesar v avdijenci. Ta avdijenca je važna za nadaljni razvoj političnega položaja na Ogrskem. Lukacs bo stavil cesarju predloge glede postopanja vladne stranke v ogrsko-hrvatskem državnem zboru.

Avstrijski diplomat o položaju na Balkanu.

ISCHL 21. Avstro-ogrski odposlanec v Belemgradu baron Ugron, ki ga sprejme jutri cesar v avdijenci, je imel s poročevalcem lista „Wiener Allg. Zeitung“ pogovor, v katerem se je sledeče izrazil o položaju na Balkanu.

Po mojem mnenju ne obstoja nikaka nevarnost za obstanek miru na Balkanu. Vse vevlasti so simpatično sprejele predlog avstrijskega ministra za vnanje stvari, grofa Berchtolda. Jaz sem trdno prepričan, da je mir na Balkanu zagotovljen.

Berchtold na Sinaji.

DUNAJ 21. „N. W. Tagblatt“ poroča iz Bukarešte, da pride minister za vnanje stvari grof Berchtold zvečer dne 24. t. m. na Sinajo obiskat kralja Karola.

Protestni shod dunajskih Čehov proti Jukičevi obsodbi.

DUNAJ 21. Tukajšnje češko politično društvo „Pokrok“ sklicuje dne 27. t. m. ob 8 zvečer v mali dvorani delavskega doma v Ottakringu protesten shod radi Jukičevega procesa in sedanjega režima na Hrvaškem.

Srbske stranke in suspenzija srbske cerkvene avtonomije na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 21. (Ogr. biro) Zveza vseh srbskih strank na Ogrskem in Hrvatskem je imela sinoči konferenco, na kateri se je posvetovala kako stališče naj zavzame nasproti suspenziji srbske cerkvene avtonomije. Na konferenci se je ugotovilo popolno soglasje vseh srbskih strank in izvoljen je bil izvrševalni odbor, ki ima nalogo, da ukrene potrebne predpriprave za obnovo cerkvene avtonomije.

Stanje dr. Pflugerja.

DUNAJ 21. Sinoči je tožil težko ranjeni dr. Pfluger, da čuti močne bolečine. Danes ob pol 4 popoldne so ga pripeljali v sanatorij Fürth, kjer so potom Röntgenovih žarkov dognali, da tiči odlomljena ost bodala globoko v rani tik kosti.

Potrebna je težka operacija.

Naslednik kardinala Samassa.

JAGER 21. (Ogr. biro) Naslednik berglega kardinala Samassa na nadškofijskem sedežu jagerskem je nadškof cume pure successionis Smersanyi. — Pogreb pokojnega kardinala se bo vršil v soboto.

JAGER 21. (Ogr. biro) Cesar je potom kabinetne pisarne izrazil nasledniku pokojnega kardinala Samassa svoje sožalje ob izgubi zaslužnega dušnega pastirja.

Poincaré v Dunkirchenu.

DUNKIRCHEN 21. Minister za notranje stvari Steeg se je danes ob 10-15 predpoldne podal na bojno ladjo „Condé“, kjer se je dlje časa razgovarjal s Poincarejem. Oba državnika sta se potem izkrcala ob strelnih pozdravih in zvokih marseleze. Mnogoštevilno zbrano občinstvo ju je prisrčno pozdravilo. Poincaré je ob 220 odpotoval v Pariz.

Praški župan za evharistični kongres.

PRAGA 21. Praški okrajni šolski svet je dovolil učiteljem in učiteljicam dopust v svrhu eventuelne udeležitve evharističnega kongresa na Dunaju. Češki listi napadajo predsednika okrajnega šolskega sveta župana dra. Groša radi tega dovoljenja.

Nadvojvoda operiran.

ISL 20. Tu so operirali vsled slepiča 19letnega nadvojvoda Huberta Salvatorja, sina nadvojvodinje Marije Valerije. Princovo stanje je povoljno.

ISL 21. Dvorni svetnik prof. dr. baron Eyselsberg je danes ob 1 popoldne poročal cesarju o stanju nadvojvode Huberta Salvatorja.

In zopet sufražetke!

MARIJINE VARI 21. V najstrožjem incognito biva tu že par dni angleški finančni minister Lloyd George. Tukaj nahajajoče se angleške sufražetke (boriteljice za žensko volilno pravico in popolno enakopravnost) so iztaknile njegovo stanovanje, so udre v njegov hotel ter prečrtale njegovo ime na tabli za tužce. Ko se je minister prikazal na cesti, so pričele demonstrirati proti njemu.

Avstrijska uradnika aretirana v Avstriji radi vohunstva.

TRIDENT 21. Sodna komisija, obstoječa iz sodnika in enega kancelista, je bila aretirana v bližini mesta Tridenta vsled suma vohunstva. Po nekotikih urah so oblasti spoznale zmotu ter so aretiranca izpustili na svobodo.

Kronstadt v vojnem stanju.

PETROGRAD 21. Uradno se razglša. Nad Kronstadtom je bilo proglašeno vojno stanje, da se ohrani red.

Grška in Turčija.

CARIGRAD 21. List „Alendar“ je zvedel, da je Grška zagotovila Turčijo, da jo bo podpirala v njenih stremeljih, da se onemogoči vsak incident na Balkanu.

Eksplozija granate.

DUNAJSKO NOVOMESTO 21. Sinoči je eksplodirala v tukajšnji tvornici streljiva 9 cm. granata, vsled česar je bilo več delavcev težko ali lahko ranjenih.

Pogrebna svečanost v Tokiju.

DUNAJ 21. Kakor je zvedela „Pol. Kor.“, se bo povodom pogrebni slavnosti v Tokiju na cesarjevo željo vojna ladja „Cesar Fran Josip I.“, ki je sedaj stacionirana v Vzhodni Aziji, usidrala v Jokohami. Poveljni ladje je prejel nalog, naj se udeleži pogrebni svečanosti.

Vodni rezervoar se je udrl.

LONDON 21. Iz Pittsburga javljajo, da se je na strehi neke hiše nahajajoči vodni rezervoar udrl, prebil šesto in peto nadstropje ter se ustavil še le v četrtem nadstropju, kjer je napravil velikansko škodo. Pet delavcev je ubitih, 12 težko ranjenih, nekatere smrtno nevarno.

Zopet eksplozija v Bochumu.

BOCHUM 21. V tukajšnjem rovu II se je pripetila danes eksplozija, vsled česar so bili trije delavci ubiti in dva težko ranjena.

Boji v Srednji Ameriki.

LONDON 21. V Managui, glavnem mestu države Nikaragua, so vstali poklali vso mestno posadko, sestoječo iz 500 mož. Samo 70 mož se je moglo rešiti.

Homatije na Kitajskem.

LONDON 21. Iz Pekinga javljajo: Vsled dejstva, da je dal Ivanšikaj obglaviti dva generala, vlada tu veliko razburjenje. Bojijo se meščanske vojske. V provinci Tučang je že prišlo do bojev.

Toulon 21. Križar „Julien de la Graviere“ je predpoldne odplul da pojači marokansko ladijsko divizijo.

Dunaj 21. Minister za vnanje stvari grof Berchtold se poda jutri popoldne na svoje posestvo Arpadhalom na Ogrskem, kjer se bo mudil le malo časa.

Italijansko-turška vojna

Mirovna pogajanja.

CARIGRAD 21. Glasom neke govornice, odpotujejo turški poslaniki v Londonu in od-

poslanca v Sofiji in na Cetinjah v Pariz, kjer se sestanejo z nekim bivšim italijanskim poslanikom, ki ga spremljata dva tajnika konzulte. Omenjeni bodo poskušali položiti temelj za sklep miru.

KOLIN 21. „Köln Ztg.“ javlja iz Rima, da se vrhni italijanski poveljnik v Tripolitani, general Caneva, ne povrne več na svoje mesto. Na njegovo mesto je imenovan načelnik generalnega štaba, Pollo.

MILAN 21. V Bologni izhajajoči list „Resto di Carino“ javlja, da je bodoči veliki vezir Kiamil paša ponudil Angleški Cirenalko, katera naj bi se priključila angleškemu Egiptu. Anglija bi potem dala Cirenalko Italiji v najem.

MILAN 21. „Secolo“ javlja iz Carigrada iz poučenih diplomatskih virov, da se bodo v tekočem tednu nadaljevala zaupna mirovna pogajanja med turškimi in italijanskimi delegati. Dosedanji tek pogajanj je jako zadovoljiv ter je upati, da se najde za obe stranki vsprejemljiv temelj, na katerem bo možno doseči popolno sporazumljenje med Italijo in Turčijo. Dosedanja pogajanja so le zaupna in neobvezna.

PARIZ 21. Tu so razširjene govornice, da turški in italijanski delegati pridno razpravljajo o mirovnih pogojih. Danes je odpotoval v Pariz turški poslanik v Londonu, da prisostuje pogajanjem.

RIM 21. „Giornale d'Italia“ prinaša iz Aleksandrije vest, da je Enverbej, vrhni turški poglavar v Tripolitani, poklican v Solun, ker je jako važna njegova prisotnost v domovini.

KOLIN 21. „Kölnische Zeitung“ javlja iz Milana, da se vrše med turško in angleško vlado pogajanja radi odstopa Cirenalke Angliji. Anglija bi odstopila potem Cirenalko Italiji, katera naj bi plačevala Angliji gotov letni znesek.

CARIGRAD 21. (Kor.) Minister za vnanje stvari potrjuje v nekem razgovoru v Liberté, da se pričela pogajanja z Italijo, ki pa niso oficijelna. Ko bomo, je izjavil minister, poznali zahteve Italije in pogoje, s katerimi bi bila pripravljena se pogajati in ako bodo ti pogoji sprejemljivi in združljivi z našim interesom in našo častjo, — potem pričnemo z oficijelnimi pogajanj. V tem slučaju bi bilo vsako posredovanje Evrope nepotrebno.

Homatije v Turčiji.

Križa v ministrstvu.

CARIGRAD 21. Govori se, da je pravosodni minister Husein Hilmi paša podal ostavko. Ostavka je bila baže sprejeta.

Potovanje turškega prestolonaslednika.

CARIGRAD 21. Prestolonaslednik je v spremstvu senatorja Azariana čez Küstendže odpotoval v Švico. Na Dunaju ostane baže tri dni inkognito. Njegovo potovanje nima baže nikakega političnega namena.

Turško-črnogorski spor.

KOLIN 21. Neka berlinska brzojavka v „Köln. Zeitung“ govori o turško-črnogorskem obmejnem incidentu in pravi, da ni danes nobene velesile, ki bi imela kak dobiček, ako bi se razvilo takozvano orijentsko vprašanje. Najbolje dokazuje to prireditelj, ki so je našli pri vseh vlastih avstrijski predlogi.

CARIGRAD 21. Potrjuje se, da so Črnogorci zasedli Berano. Sosedne višave so se v rokah turških čet. V diplomatskih krogih sodijo, da zavzamejo čete mesto. Iz Peči in iz drugih krajev so poslali vojske v Berano.

CARIGRAD 21. Listi poročajo, da so čete pregnale Črnogorce iz Berane in da so čete zasedle mesto.

Iz Albanije.

SOLUN 21. Hasan bej se je še enkrat potrudil umakniti se iz Skoplja, kar se je deloma tudi zgodilo. Vendar je ostalo še 50.000 Arnavtov. Bati se je, da izbruhnejo nemiri, radi česar so banke zaprle svoje blagajne in so spravile denar na varno v Solun. Domačinov in tužcev je danes pobegnilo veliko število, ker je danes potekel rok, ki ga je Ibrahim paša dal Arnavtov, da zapuste mesto Skoplje. Kakor se govori, nameravajo Albanci osvoboditi Abdul Hamida.

Albanci se vračajo domov.

CARIGRAD 21. Ibrahim paša, vodja misije odposlane v Albanijo, je brzojavil, da so se začeli Albanci vračati v svojo domovino, potem ko je porta pristala na njih zahteve. Albance pošiljajo domov po železnici. Vprašanje albanskega upora se lahko smatra kakor rešeno.

SKOPLJE 21. Na posvetovanje, ki je trajalo včeraj do jutra, so albanski glavarji po energični izjavi Ibrahim paše, se dali

pregovoriti, da zapuste Skoplje. Že včeraj zjutraj so odpotovali trije vlaki, vsak z 2000 Albanci, med njimi tudi glavarji. Mesto je mirno, bazar je odprt.

CARIGRAD 21. Govori se, da je ministrski svet, ki je trajal do 3 zjutraj, sklenil, da se ima smatrati albansko vprašanje za zaključeno. Albance, ki se ne vrnejo domov se bo smatralo za brigante. Dali so jim rok do danes opoldne, ako se ne udajo, se prične na njih lov.

BEROLIN 21. „Vossische Zeitung“ javlja iz Skoplja: Vlada je dobila brzjavno obveščenje, da koraka iz Dibre 3000 Albancev, katerim so se priključili tudi Miriditi. Vlada komisija je sklenila mirovno pogodbo samo z enim delom ustašev, radi česar vztrajajo ostali pri svojih zahtevah.

Slovensko uradništvo v področju tržaškega namestništva in poštnega ravnateljstva.

„Slovenec“ je torej šel tako daleč, da je trdil, da napredka Slovencev v Trstu ni prav nič pripisovati slovenskim voditeljem v našem mestu, ampak c. kr. vlad, ki da nas podpira s tem, da namešča naše ljudi po državnih uradih. Pa tudi razna podjetja, kakor n. pr. „Kranjska industrijska družba“ in „Stabilitemento tecnico triestino“, da imajo svoj delež na zaslugah za napredek tržaških Slovencev.

Ozrimo se malo po državnih uradih in sicer na takozvana bolja mesta, da bomo videli, kako stvari stoje v resnici.

Začnimo pri namestništvu. Namestnik in podpredsednik sta Nemca. Od 9 svetnikov sta 2 Slovenci. Od 9 okrajnih glavarjev je 1 Slovenec! Od 19 okrajnih komisarjev je 9 Slovanov. Od 18 namestništevnihih koncipistov so 3 Slovani. Od 22 praktikantov je 9 Slovanov. Torej je od 90 konceptnih uradnikov 25 Slovanov!!

Od 18 uradnikov v stavbenem oddelku je tretjina Slovanov. V gozdnem oddelku je tretjina Slovanov. V gozdnem oddelku so Neslovani proti Slovanom v razmerju 7:2, a od 15 veterinarjev je 10 Neslovanov. V oddelku za deželno kulturo je 1 Nemec in 3 Slovani. Med 12 potovalnimi učitelji je 7 Slovanov. V računarskem oddelku je od 27 uradnikov tretjina Slovanov.

V vseskupnem številu uradnikov na namestništvu, to je 181, je samo 57 Slovanov. A resnici na ljubo moramo priznati, da jih 91 „pozna“ slovenski ali hrvaški jezik.

Glasom zadnjega ljudskega štetja v Primorju (Trstu, Istri, Gorici-Gradiški), ki spada pod tržaško namestništvo, je 385.572 Italijanov in Nemcev proti 440.772 Slovanov. Torej 55.000 Slovanov več, nego obeh drugih narodnosti skupaj. In kraj vsega tega, da Slovani tvorijo nadpolovično večino v teh krajih, nimajo na svojem namestništvu niti tretjine vseskupnega uradništva.

Pod poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu spadajo Trst, Gorica-Gradiška in Kranjska. Glasom zadnjega ljudskega štetja je v Trstu 31.47% Slovanov, v Istri 58.33%, v Gorici-Gradiški 62.14%, a v Kranjski ogromna večina 94.56%. Od vseskupnega prebivalstva teh dežel, to je, od 1.347.596 avstrijskih državljanov odpada na Slovence 932.813. Torej stoje Slovani nasproti Nemcem in Italijanom v razmerju 9:4. To znači, da nas je skoro 2krat in pol več, nego-li drugih narodnosti. Pod poštnim in brzojavnim ravnateljstvom v Trstu tvorijo torej Slovani dve tretjini prebivalstva, a Nemci in Italijani niti tretjine.

Kako pa je z razmerjem uradništva pri tem ravnateljstvu? Slabo in krivično za Slovence. Od 37 konceptnih uradnikov je 25 Italijanov, 6 Nemcev in 6 Slovanov! Od vseh skupaj pa jih pozna slovenski, oziroma hrvaški jezik — nekateri bolje, nekateri slabše — samo 11. Tem konceptnim uradnikom (pravnikom) je pridodeljeno za pomožna dela še 24 prometnih uradnikov, in od teh je 19 Italijanov in 5 Slovanov.

V računskem oddelku poštnega ravnateljstva je 18 Italijanov in 3 Slovani; v tehničnem 10 Italijanov, 1 Nemec in samo 2 Slovani.

Torej prihaja na 104 uradnike samo 16 Slovanov, malo več, nego — ena petina. Seveda ni v V., VI., VII., VIII. razredu med konceptnimi uradniki niti enega Slovana. Je bil eden v VIII. razredu, ali vemo vsi, kako žalostno je moral končati...!

In, ako vsi znaki ne varajo, se to sta-

nje ne poboljša za nas Slovence. Tako moramo soditi vsaj po „importacijah“ zadnjega časa. Nedavno je prišel kakor podravnatelj Nemec Tobias iz Prage. Ta gospod se je mučil, da se je naučil nekaj italijanskega. Ni pa smatral za potrebno, da bi se — da-si bi moral znati nekaj češki — malce pobavil s slovenskim ali hrvaškim jezikom, da bi mogel — kakor faktični ravnatelj — direktno občeati z nad dvema tretjinama prebivalcev teh dežel, spadajočih pod njegovo direkcijsko, ki nikakor niso dolžni učiti se nemškega ali italijanskega jezika! To je oni isti gospod, ki je se svojim famoznim predlogom priporočal tržaškemu Slovanom, da spremene svoje telefonske številke v svrhu združitve slovenskih naročnikov na jedno posebno pretikalo. „Edinost“ je takoj opozorila slovenske telefonske naročnike, da je s tem predlogom — dasi se zdi na prvi pogled vabljiv — namenovan zavraten napad na naše jezikovne pravice v telefonskem prometu, da bi namreč gospodu dru. Tobiasu podrejenim uradnikom ne trebalo učiti našega jezika, kakor ga tudi on sam ne zna.

Naj se gospod podravnatelj nekoliko bolje informira o tukajšnjih razmerah, pak se uveri, da bo bolje, ako se ne igra z našimi pravicami, osobito v jezikovnem pogledu. Kajti mi smo začeli nekoliko bolj paziti na način, kakor on vrši svojo mislo, ki jo je dobil, ko je prišel k nam. Intelektualni pauza... S seboj je privlekel svojega prijatelja, svetnika Pfeifferja, ki ne čuti potrebe, da bi se učil italijanski, kamo-li slovenski!! Ta dva gospoda tvorita prezidij v direkcijski, pak se ne smemo čuditi, da v zadnje čase Slovanov, ki kompetirajo na kako konceptno mesto, ali sploh ne sprejemajo, ali pa morajo stopiti med prometne uradnike, da jim kmalu postaja služba zoperna in da — odhajajo zopet, prepuščajoč svoje mesto kakemu Nemcu s češkim imenom, ki ne zna ne italijanski, ne slovenski, kakor je bil en slučaj pred par meseci. A sedaj so gospoda dovolili, da pride iz Inomosta neki sekretar, ki seveda zopet nima niti pojma o slovenskem ali hrvaškem jeziku!!

In tako polje dalje, ako ne začnemo energično zahtevati, da se napravi konec tem anomalijam. Kdor prihaja v uradne stike s to gospodo, naj govori le v našem jeziku, kajti, česar smemo zahtevati od prometnih uradnikov, smemo zahtevati tudi od gospode na direkcijski, ki bi morali prednjačiti svojim podrejenim z izgledom — poznavanja deželnih jezikov.

Po naših krajih bi n. pr. ne smeli trpeti komisarjev, ki ne znajo občeati z nami v našem jeziku, ker so minili tisti časi, ko so bile njihove revizije gola formalnost, ker so jih mogli opravljati ljudje, ki po 20 letih službovanja pri ravnateljstvu niso znali pozdraviti drugače, nego nemški. Predaleč bi me zavelo, ako bi hotel tu iznašati statistiko o prometnem uradništvu. Saj govore dnevne tožbe, kake razmere vladajo tu. V Opatiji je n. pr. razpisano neko mesto. Kompetentov je več, a najstarejša sta 2 Slovence, ki govorita poleg slovenskega nemški, italijanski in hrvaški jezik. Posebno eden je poznan kakor izvršni uradnik. Ali mesto še ni oddano, ker sta kompetirala tudi 2 Nemca, povsem mlada. Eden zna samo nemški, drugi tudi italijanski, a oba sta se začela učiti hrvaški — potem, ko sta uročila svoji prošnji. In sedaj čakajo gospoda na direkcijski, da se sosebno neki R. „nauči“ hrvaški, da bo do mogli potem preterirati vse stareje, ker bo oni Nemec... „Jezikovno vsposobljen“ in ker ima brata, ki more kaj tudi preko direkcijske, in ker ima — kar je glavno — kvalifikacijo Nemca.

Nočemo nadaljevati s primerami. Samo opozarjamo izvestno gospodo, da tudi naše potrpljenje ima svoje meje, in da tudi Slovani imajo isto pravo — ako ne še več, ker poznajo jezike — do boljnih mest v državnih službah. Konec mora biti temu stanju, ko odbijajo prošnje Slovanov z motivacijo: Za sedaj ne potrebujemo Slovanov, ker imamo nekoliko takih, ki znajo slovenski ali hrvaški.

Ali so dopisniku „Slovenca“ znane vse te razmere? Ako niso, naj se malo bolj potrudijo, da dobi takih podatkov. Potem ne bo tako lahkomišno — da: zlobno — se svojim breždušnim peresom kvarijo še ono malo vspeha na tem polju, ki nas stane tu toliko truda. „Slovenčevemu“ poštenemu in rodoljubnemu dopisniku hočemo poslužiti še s številkami pri finančnem in policijskem ravnateljstvu in pri primorski vladi. In pri-skočiti mu hočemo tudi na pomoč z malo razpravo o poglavju, ki mu je očitno čisto tuje: o narodni vzgoji, o tem glavnem orodju v boju za ohranitev narodnega obstanka o razmerah, kakoršnje vladajo v Trstu.

Jwski.

Mestni svet tržaški.

(Seja dne 21. avgusta 1912.)

Župan je otvoril sejo nekaj minut pred 8. Po prečitani zapisnika zadnje seje je župan dal besedo

svet. Cerniutzu, ki je nadaljeval

svoj obstrukcionističen govor prekinjen v zadnji seji. Pobijal je pred vsem trditve mestnega protofizika dr. Constantinja, da treba računati na vsako osebo vsaj 200 litrov vode na dan. V Nemčiji da 90% mest ne rabi niti 80 litrov vode na osebo na dan. Trditve, da Trst potrebuje, oziroma, da bo v kratkem potreboval 100.000 m³ na dan, je govornik skušal pobiti s tem, da so v Nemčiji le 3 mesta, namreč Berlin, Hamburg in Monakovo, ki rabijo preko 100.000 m³ vode na dan. Trst rabi letos — po dosedanjih povprečjih — le 12800 m³ na dan, dasi je bilo omrežje brojniškega vodovoda razširjeno tudi v več vasi gornje okolice. Ko bi res rabili 200 litrov vode za osebo na dan, bi to znašalo na leto za celo mesto 4 in pol milijona kron, ako bi vodo vzeli iz Timava, kjer bi stala voda po 25 vin. za m³. Govornik polemizuje potem proti izjavam inženjerjev: Lorenzutti, Jeronitti, Mazzarona in Vio, ki so izšle v „Piccola“ minule nedelje in ki so ugodne za Timavo. Govornik je obdelal vse štiri in dal vsakemu par lepih naslovov.

Inženjer Vio je med drugim — glasom „Piccola“ od minule nedelje — izjavil, da si nalaga težko odgovornost oni, ki bi zavlačili, četudi le za nekaj tednov, rešitev vodovodnega vprašanja. Govornik pravi, da so ti pareri stari že dve leti! To težko odgovornost si je torej naložila večina, ki zavlačuje rešitev tega vprašanja ves ta čas in že trideset let! Potem se je govornik lotil „Piccola“, ki da farba občinstvo s svojimi lažljivimi poročili. Nato se je lotil večine, ki je zastavila ves svoj prestiž v to, da reši vodovodno vprašanje tako, da pripelje v mesto vodo iz Timava, dasi bi bila najnavadnejša rešitev tega vprašanja v vodah iz Reke-Bistrice.

Omenja, da je večina bila svojčas tako nasprotna vodovodu iz Timava, da ga leta 1903 ni hotela niti izročiti v študijo kakemu odseku! Takrat so bili vsi člani za Reko Bistrico in proti Timavu, danes pa vsi za Timav proti Reki!

Te dni je na nekem letovišču ponesrečil en Tržčan. O nesreči so mestni časopisi obširno pisali. Italijansko-liberalna stranka spravi vsak dan pod zemljo tri meščane, ker še ni poskrbela za asanacijo mesta. Časopisi bi torej morali vsak dan rezervirati tri kolone tem žrtvam italijansko-liberalne stranke. V vsem ima italijansko-liberalna večina na vesti 20.000 mrlincev, ker že 30 let zavlačuje rešitev vprašanje vodovoda.

Italijansko-liberalna stranka bi bila morala dati v tem vprašanju svojim članom na prosto glasovanje, ker ne gre za principijelno vprašanje.

Potem se je lotil govornik župana, ki ni pustil čitati priloge k poročilu. Prečita poročilo neke seje mestnega sveta iz leta 1903, kateri je predsedoval pok. dr. Venezian in ki je kljub predlogu enega svetovalca, naj se ne prečita nek memorandum, memorandum vendar dal prečitati, češ, da je namenjen mestnemu svetu in se mora prečitati v javni seji. Sedanji župan pa dela ravno nasprotno.

Zatem je prišel na obstrukcijo socializmov v zadevi pogodbe s škedenjskimi plavci v zadevi dobave plina in pogodbe s tramvajsko družbo. Obakrat so socialisti s svojo obstrukcijo obvarovali mesto pred škodo.

Načrt vodovoda iz Timava da so spravile na dnevni red nekatere interesirane osebe, te so sicer zunaj mestnega sveta, a imajo na tega upliv.

Pri brojniškem vodovodu je bilo mesto prevarjeno.

Inž. Mazzorana, ki je sedaj pristaš vodovoda iz reke Timava, je svoj čas zagovarjal načrt Reke Bistrice. Govornik čita to zadevno izjavo inž. Mazzorane.

Inž. Ducati je poslal „Independentu“ pismo, v katerem se je izrekel proti Timavu. Ker „Independent“ ni objavil omenjenega pisma, ga je poslal socialistom. Govornik čita tudi to pismo.

Nato se je svet. Cerniutz spravil nad kneza Thurn-Taxisa, kateri hoče pri timavskem vodovodu odnesti lepe dobičke. Princ Thurn-Taxis — nadaljuje govornik — ponuja namreč mestni občini tržaški svojo koncesijo za zajemanje 100.000 kubičnih metrov vode na dan iz reke Timava. Ponudbo je napravil princ potem odvetnika dra. Hektorja Ricchetti, ki je predsednik vodne komisije in prvi podžupan tržaški. Stvar na vsaki način izgleda zelo sumljivo, da mož ki združuje v sebi take časti, kakor odvetnik dr. Ricchetti napravila ponudbo v imenu princa Thurn-Taxisa mestni občini tržaški. Gospod župan je v prvi seji, v kateri se je govorilo o novem vodovodu, izjavil, da dr. Ricchetti zaradi „delikatnosti“ ne pride k razpravi o tem predmetu v mestni svet in da se je tudi odrekel kljudenti princa Thurn-Taxisa. Jaz pa pravim — je zavpil svetov. Cerniutz — da bi moral biti svet. Ricchetti baš o priliki te razprave navzoč v mestnem svetu, da bi nam stvar natančno razjasnil, da bi nam odgovoril na mnoga vprašanja, ki mu jih imamo v tem pogledu staviti. Stvar je zelo umazana in dr. Ricchetti bi se moral oprati.

Princ Thurn-Taxis je napravil potem

odvetnika dr. Ricchetti pri c. kr. okrajnem sodišču v Tržicu tožbo proti erarju zaradi lastnine Timava. Princ je že tedaj imel izključno pravico do ribarenja, do lova in do izrabljanja gonilne moči Timava. Zakaj je torej vodil proti erarju dolgo tožbo zaradi lastnine reke? Kakor je očitno, iz nobenega drugega vzroka, nego zato, da bi to lastnino potem za prav visoko ceno prodal. Princ Thurn-Taxis morda jako rad pije vodo (smeh), vendar bi mu zadostovalo, da si je preskrbel pravico do tisoč kubičnih metrov na dan za vse njegove gospodarske in osebne potrebe. Če je zahteval dovoljenje za dnevno dobavo po 100.000 kubičnih metrov, je jasno, da to ni hotel za drugo, nego zato, da izkoristi dobljeno dovoljenje nasproti tržaški občini.

In pri vsem tem je princa zastopal mestni podžupan dr. Ricchetti. Ali ni nenaravno, da nekdo zastopa v isti zadevi obe stranki? Ali naj bi se bil dr. Ricchetti odrekel zastopstvu princa, ali pa naj se odreče časti mestnega svetovalca in podžupana.

Vprašanje timavskega vodovoda je torej...

Svet. Pittoni: Umazano kakor timavska voda. (Smeje.)

Svet. Cerniutz (nadačuje): ... je torej precej nečedno. Mnogo oseb, ki sedijo v tem mestnem svetu in ki bi torej morale zastopati interese ene stranke, namreč tržaške občine, so vendar močno zainteresirane tudi pri drugi stranki. To pa ne gre in ne gre!

V smislu predlogov komisije bi bilo treba zasedati načrtu princa Thurn-Taxisu za načrte, ki so narisani v mapi v roza-barvi približno en milijonček. To bi bilo le za začetek, pozneje, pridejo še na vrsto zemljišča, ki so narisana v mapi v zeleno, vijolično itd. barvami ter odškodnina za služnosti skupno še pet postavk, torej še pet odškodnin g. princa. Kakor se vidi knežji apetit ni majhen. Poleg tega je treba pripomniti, da so zemljišča in posebno na njih se nahajajoča stavbišča, ki jih ponuja princ v tako zelo slabem stanju, da imajo princu uslužbenci nalog, ne pustiti nobenemu, da jih pregleda. In kaj prodaja knez Thurn-Taxis? Skale in nič drugega ko skale. Natančen proračun pokaže, da prodaja princ te skale po nič manje ko 3 krone 30 vinarjev kvadratni meter, dočim, dobite po celem Krasu kolikor želite zemljišč po 10 vin. kvadratni seženj.

Vidite, to vse imate na vesti g. princ Thurn-Taxis, g. podžupan Ricchetti in cela večina mestnega sveta. Toda tako drago prodajati kraške skale se pravi ogoljufati in okraši občino. In potem naj mi verjamemo, da ste Vi gospodje od večine vsled prepričanja popustili od drugih načrtov, in se zavzeli s tako unemo za Tamav, proti kateremu ste poprej bili vsi. Ne, ta načrt ne sme nikdar postati zakon!

Ker se je že približala 11 je župan prekinil govornika in odnesel sejo za drevi ob 7.30.

Svet. Pittoni kriči, naj se ukaže dr. Ricchetti, da pride v sejo, toda večina ga prevpije in mu ne pusti govoriti, češ, da je že konec seje.

Po seji je pred mestno hišo čakala množica socializmov svoje poslance in jih ob izhodu aklamirala, dočim so v kavarni „Municipio“ navzoči mazzinijanci parkrat zažvižgali.

Domače vesti.

Smrtina kosa. Včeraj je preminul po dolgi in mučni bolezni g. Josip Košir poduradnik južne železnice. Goreč ljubezni do blaženega slovenskega rodu, bil je vedno na braniku domovine. Sorojaki železničarji mu kličejo: Čast tvojemu narodnemu značaju in lahka ti budi zemljica!

Odlikovanje. Cesar je podelil ravnatelju navtične sekcije trgovinske in navtične akademije v Trstu Arturju Vital naslov vladnega svetnika.

Resnica in — pisava „Slovenčeva“ glede sokolskega zleta na Bledu. Z Bleda smo prejeli:

Ker je prekrasni vspeh sokolskega zleta na Bledu gospodom okoli „Slovenca“ razdražil živce, da udrhajo desno in levo ter pišejo razno o njem kakor tudi o mišljenju domačega ljudstva in tam bivačih letoviščarjev Sokola, Vam sporočamo tu, kaj je resnica na vsem tem:

Res je, da so bili od dobro znane strani Sokoli pri domačem ljudstvu opisani kakor sami razgrajali in pijanci, ki bodo na dan zleta pretepali ptujce in ki s svojim izživljenjem preženo vse letoviščarje z Bleda. V tem smislu je bil poučen tudi občinski zastopnik, ki je županov predlog, naj se pozdravi na Bled došle Sokole, odklonil, češ: „naj pridejo po sezoni, takrat jih pa že sprejememo“. Ta nezaupnost je veljala pa le do zleta.

Ko se je pa to nafarbano ljudstvo, z občinskimi odbori vred, prepričalo na lastne oči, kako grdo je bil Sokol obrekovan in kako veličastno, brez vsakega najmanjšega konflikta se je izvršila na ta prekrasna prireditve, je pričelo vse vprek zma-

jati zglavami, češ: Sokoli so vendar le dobri in pošteti, ne pa lumpje, kakoršnje je jih je nam „malalo“! — Posebno je Blejcem imponirala splošna hvala Sokolu od strani letoviščarjev, in pa tudi tisočaki, ki so jih Sokoli in drugi izletniki pustili Blejcem, tako, da danes tudi najzagriženejši klerikale ne govori več slabe besede o Sokolih in prireditvi, pač pa je vse vprek — hočeš, nočeš, moraš — polno hvale. Toliko glede domačinov.

Kar se pa tujeve tiče, lahko trdimo z mirno vestjo, da ni bilo ne enega, ki bi bil nastop Sokolov grajal, pač pa je bilo od vseh — Nemcev, Čehov, Madjarov, Italijanov itd. — polno hvale in priznanja glede vse prireditve, posebno še glede naravnost virtuozne telovadbe. Govoril sem osebno z mnogimi letoviščarji te in one narodnosti, a vsi so izrazili željo, da bi zopet videli kaj tako lepega na Bledu.

Ker sem tu zapisal, je sama gola resnica; kar pa kleveče „Slovenec“, je le gola zavist, ker se je zlet obnesel v čast Sokolu, v ponos malemu našemu narodu in v korist Bledu.

Veseli me pa iz srca, da je blejsko ljudstvo takrat vsaj deloma izpregledalo, kako grdo je bilo nafarbano. — Vsled vspešnega dela, lepega redjenja in napredka Sokola, bo ljudstvo vedno bolj odpiralo oči in videč, da je varano, bo obračalo ost proti onim, ki je sedaj na tak grd in nizkoten način hujskajo proti dobrim, mirnim in poštenim Sokolom.

Vam Tržčanom pa bodi v posebno zadoščenje dejstvo, da je tu vse polno priznanja tržaškimi Slovincem ne le na ogromni udeležbi, ampak tudi in še posebno na uzornem vedenju vseh Vaših izletnikov in pa na krasnem in po gorečem rodoljubju vznešenem govoru Vašega poslanca dra Rybáča.

Odhod ruske ladje. Po petdnevnem bivanju v Trstu je ruska topničarka „Dobro“ včeraj ob polušestih jutraj zapustila Trst in odpeljala proti Reki. Častništvo in moštvo ruske ladje so pustili tu najboljši utis. Častništvo se je prav posebno udeležilo tudi proslave cesarjevega rojstnega dne. V soboto je začasni voditelj tukajšnjega konzulata, gubernalni tajnik pl. Janiszowski, priredil banket v čast poveljnika ladje, kapitana A. O. Gaa-a. — Po banketu so se častniki udeležili cesarjeve proslave, ki jo je priredilo društvo „Austria“. Kakor smo že omenili, je moštvo pomagalo tudi pri gašenju požarja, ki je nastal na Lloydovem parku „Leopolis“ in sicer se je udeležilo gasilne akcije 21 mož pod vodstvom treh častnikov.

Cvetlični dan 1912. Iz Ljubljane smo prejeli: Ta teden razpošlje vodstvo družbe sv. CM svojim podružnicam in „Slovenska sokolska zveza“ vsem pri nji včlenjenim društvom okrožnice glede cvetličnega dneva. Enako pozivlja „Organizacija svobodniškega narodno-naprednega dijaštva“ in eksekutiva narodno-radikalnega dijaštva vse napredno dijaštvo, da se v vsakem narodno zavednem slovenskem kraju vrši pričetkom septembra cvetlični dan v korist obrambnim sokolskim in dijaškopodpornim namenom. V Ljubljani pa se bo vršil cvetlični dan v soboto 14. septembra popoldne in vso nedeljo 15. septembra t. l. Povsod naj se brez odloga osnujejo pripravljalni odpori in naprosijo narodne gospe in gospe za sodelovanje. Vsak kraj naj tekmuje z drugim, kdo zbere več v to domoljubno korist.

V Ljubljani se je že konstituiral izvrševalni odbor centralnega vodstva, ki bo vodil po danih direktivah ogromno delo za l. vseslovenski cvetlični dan 1912. Akademsko-dijaški pripravljalni odbor je že pridno na delu za ljubljanski cvetlični dan. Septembru je pred vrati in treba se je brez odloga odločiti k pripravam.

Kolesarske stotnije. C. kr. nametništveni svetnik razglasa:

Večkratni slučaj pričujejo, da pri nekaterih poljskolovskih bataljonih obstoječe kolesarske stotnije niso pri njih vajah od strani občinskega smatrane kakor združeni vojaški oddelki, kajti vkljub temu, da kakor predstraže vozeči vojaški organi opozarjajo občinstvo v tamošnjem deželnem jeziku, vseeno vozovi in občinstvo skozi omenjene oddelke hodi ter se zaradi teh nedostatkov dogajajo nesreče.

Tudi se večkrat od strani občinstva ne jemljejo v poštev zakonski predpisi radi vožnje, oziroma, da se ima puščati eno stran ceste prazno.

To se da v obče naznanje s pozivom, da občinstvo v prihodnje strogo izpolnjuje obstoječe predpise cestnovoznega reda.

Iz Barkovelj. — Kakor že opetovano javljeno, priredi „Barkovlanski odsek Tržaškega Sokola“ svoj l. notranji nastop v nedeljo dne 1. septembra, t. s. na letnem telovadišču blizu barkovlanskega pokopališča. Dasi je društvo mlado, se posebno v zadnjem času krepko razvija, iz česar se daje sklepati, da bo ono v par letih trdna obrana narodnih Barkovelj. Društvo pa je imelo z napravo telovadišča in nakupom orodja ogromnih stroškov. Želeti je torej, da se odzovejo vabilu vsi oni, katerim je na srcu napredek Sokolstva v naši okolici.

POZOR!! Vsi zavedni Slovenci in Slovenke kupujejo samo pri narodni trgovki **Križmančič & Breščak, Trst, ulica Nuova 37.**

Mestni svet tržaški ima nocoj ob 7:30 sejo. Kdor želi ustopnico, naj se zgleda v pisarni g. dr. Slavika. Nadaljeval bo svet. Cernutz svoj obstrukcijski govor proti Tilmavskemu načrtu.

Petletnica NDO. Prejeli smo: O priliki petletnice NDO priredi NDO dne 1. septembra t. l. velik manifestacijski shod, po shodu pa obhod po mestu z godbo in društveno zastavo. Popoldne bo kongres, na katerega so povabljeni zastopniki vseh narodnih stanovskih organizacij na slovenskem jugu. Gre se namreč za združitev vseh teh organizacij v močno enoto v „Narodno socijalno zvezo“. — Po kongresu bo velika ljudska veselica, na kateri se razvije zastava zidarske skupine „Nar. delav. organizacije“.

Te velike slavnosti se udeležijo ljubljanci s posebnim vlakom, ki doseže v Trst ob 9.30 dopoldne, torej pred manifestacijskim shodom. Ljubljanci pokažejo s tem svojo naklonjenost najmočnejši, na narodni podlagi stoječi delavski organizaciji na slovenskem jugu. Zato pridejo počasi petletnico NDO v nadi, da se ta misel, ki je razprostrta med tržaškim narodnim delavstvom, ponese tudi na Kranjsko.

Te slavnosti se nadalje udeležijo družice NDO in razna druga narodna društva. Zanimanje za ta dan je veliko. Ljubljanci pojdemo pričakovat na kolodvor. Istotako zastopnike narodnega delavstva iz Pule, Gorice, Ajdovščine itd.

Slovensko delavstvo mesta in okolice! Pripravi se, da dostojno proslavimo petletnico zastopnice jugoslovanskega proletarijata — Narodne delavske organizacije! Ta dan mora biti velika manifestacija vseh jugoslovanskih delavcev. S prvim septembrom naj se začne zopet novo organizacijsko delovanje! S 1. septembrom naj se vzbude vsi, ki še spe, ki še niso spoznali velikanskega pomena NDO v narodnem in socialnem oziru. Manifestirali bomo dostojno, kakor se spodobi. Pripravite se vsi! Vsak naj agitira in deluje v korist naše ideje! Narodna društva naj se pa blagovole priključijo na naslov: Predsedništvo „Narodne delavske organizacije“ Trst, ulica Sv. Frančiška št. 2, II. nadst.

Vojaški nabor. Včeraj dne 21. t. m. je bilo pozvanih prei naborno komisijo 200 vojaških obvezancev; od teh se jih je predstavilo 181. Potrjenih je bilo 39 in sicer 31 za armado in 8 za domobranstvo. V garnizijsko bolnišnico je bilo poslanih v opazovanje 9 nabornikov.

Novi bankovci po 100 kron. „N. W. Tagblatt“ poroča, da pridejo v jeseni v promet novi bankovci po sto kron in to tudi radi tega, ker je bilo v zadnjem času stavljenih v promet več ponarejenih bankovcev.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. dr. Iv. Dimnik, odvetnik v Krškem, K 10 iz poravnave neke kazenske zadeve. Pok. dež. sodni svetnik v Gorici g. Karol Flegl je volil CM družbi za njen vrtec v Pevni K 200. Vsoto je poslal zdravnik g. dr. Ernest Dereani, kateremu jo je izročil g. dr. Jos. Stanič, odvetnik v Gorici. G. dr. Marica Vranjek, učiteljica pri Sv. Martinu, je nabrala na svatbi svojega brata g. Jankota in g. dr. Pepce Pečnikov v Kranju 9 K. Z jezikovne meje v Hočah je poslal g. gostilničar Gselman K 6 narodnega davka. G. Matija Marinček, c. kr. notar v Trzinu, je poslal 20 K po naročilu g. Janeza Rozmana, posestnika v Zvirčah, kateremu g. dr. Triller, odvetnik v Ljubljani, v neki kazenski zadevi ni nič računil. Hvala!

Tržaška mala kronika.

Trst, 21. avgusta 1912.

Pretep v tolerančni hiši. V noči od torka na sredo sta se v tolerančni hiši v ulici Punta del Forno sprla 27 letni voznik Marij Venitz in težak Andrej Sullvoj. Pri tem je prvi ranil drugega na levi roki. Tam uslužbena deklica Ivana Markuša je hotela pretepača ločiti, a je bila pri tem sama ranjena. Oba ranjena sta se morala zateči k „Igeli“, dočim je bil ranitelj aretiran.

Se en pretep. 25letni kurjač Marij Blasutti iz Cedada in Vincenc Valentini, oba ukrcana na parniku „Alice“ Austro-Americane, sta se v tork ob 2 popoldne spopadla na krovu ladje, tako, da je konečno govoril nož. Blasutti je Valentinija ranil na hrbtu. Moža so seveda utaknili v luknjo.

Pretep v železniškem vlaku. V tork jutro je pred odhodom vlaka, ki odhaja ob 9:10 s kolodvora državne železnice, v nekem vagonu tretjega razreda nastal pretep med kmetom Blažem Zucherichem iz Vodnjana in nekim Bellom. Moža sta od besed kmalu prešla na dejanja, tako, da so morali posredovati redarji, ki so ločili oba pretepača.

To pa Zucherichu nikakor ni bilo po volji, zato je začel znašati svojo jezo na redarje, katere je začel obdelovati s pestmi. Enega posredujočih redarjev je celo uklal v roko, a drugega je hotel uklati v vrat. Konečno so moža z veliko težavo vendar-le spravili v kajho; vendar pa je še na uradu policijske ekspoziture, kjer so napravili ž njim zapisnik, polomil peč. Menda je bil mož precej natrkan.

Samomor. Včeraj popoldne so našli na novi openski cesti truplo mrtvega moškega. Izpalil si je bil kroglico iz revolverja v desno senco. Pri njem niso našli nikakih listin, zato ni bilo mogoče ugotoviti njegovo identiteto. Truplo so prepešali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Pridržal si 100 dolarjev. Milo Vojvodič, star 24 let, iz Črnegore je pred nekoliko časom zamenjal v menjalnici „Kredit“ črnogorski denar za 250 dolarjev. Po pomoti so mu pa dali 100 dolarjev več. Vojvodič je nato izginil. Včeraj so ga pa iztaknili in aretirali.

Povozil je v tork večer neki neznani voznik v ulici della Tesa 47letnega dninarja Maksa Halupko. Ponesrečenca so spravili v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

Nenadne smrti je umrl v tork zjutraj 84 letni bivši mešetar Jakob Benedetti, stanujoč v ulici Cecilia št. 10.

Loterijske številke, izrebane dne 21. avgusta:

Brno	30	76	68	85	7
Inomost	69	67	74	79	84

Izpred sodišča.

Pomiloščen v dosmrtno ječo.

Čitatelji se spominjajo, da je bil v minulem porotnem zasledanju obsojen v smrt na večala Peter Jakomin iz Kubeda. Kakor doznajemo sedaj, je cesar Jakomina pomiloštil in mu se smrtna kazen spremenil v dosmrtno ječo.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Trst“. Danes, v četrti tamburaška ter pevska vaja za moški zbor, jutri za mešan zbor.

Tržaško podporno in bralno društvo se preseli dne 24. avgusta t. l., radi prezidave hiše, iz ul. Caserma 16 v ul. Torre bianca št. 41, I. nadstropje vogal sv. Lazarja.

II. Vojaško veteransko društvo za Trst in okolico priredi dne 1. septembra ustanovno veselico društva na vrtu ex Berger pod gradom. Začetek ob 4 popol.

Spored: koncert s plesom, šaljiva pošta, tombola in srečolov. Užigali se bodo tudi umetniški ognji in druge zabave.

Na koncertu in pri plesu bo svirala polna društvena godba pod vodstvom znanega kapelnika gosp. Ant. Wagnerja. Sprejemajo se hvaležno tudi darila za srečolov. Društveno vodstvo uljudno prosi obilne udeležbe.

Vstopnina 50 vin. za osebo, otroci do leta so prosti vstopnine. Čisti dobiček je namenjen za zaklad društvene zastave. V slučaju slabega vremena se prenese veselica na drugo nedeljo dne 8. sept.

Nar. del. organizacija.

— Vozni listki za „ponesrečeni“ izlet v Gorico naj se prinesejo nemudoma nazaj, ker jih železnica pozneje ne bo več sprejemala. Centralni urad NDO.

— Delavci, tovariši! Nabavite si društvene znake, ki se dobivajo v uradu NDO. ulica Sv. Frančiška 2 po 50 vin. kos.

— Zidarji! Dne 1. septembra se razvije vaša zastava. Zastava je zelo lepa in boste lahko ponosni na njo. Dne 1. sept. se lahko malo oddahnete, kajti veliko je bilo vaše trpljenje; spominjali se boste na tiste čase, ko so od ene strani podjetniki, od druge pa socialni demokrati pritiskali na vas. Toda samo en dan bo dan veselja, potem bo treba zopet na delo, ker se nahajate v stiski, iz katere vas reši le vstrajen boj. Boj dokler ne zmagate popolnoma.

— Centralni odbor NDO sklicuje za soboto ob 8 zvečer važen sestanek v društveni dvorani ulica Sv. Frančiška št. 2. Član! pridite na ta sestanek v častnem številu!

— Tečaj NDO. Kdor se želi vpisati v tečaj, ki ga uvede NDO začetkom meseca oktobra, naj se blagovoli vpisati takoj v uradu NDO ulici sv. Frančiška št. 2 in sicer nemudoma. Ta tečaj bo velikega pomena za vse one, ki se žele izobraziti; zato naj nihče ne zamudi te prilike.

Tvrdka D. ARNSTEIN

UL. S. SEBASTIANO 7.

(„All' Alpinista“)

UL. S. SEBASTIANO 7.

prodaja, da si olajša

skorajšnjo preselitev na borzni trg šte. 3 po zelo znižanih cenah

predmete za potovanje

kovčge male in velike, torbice, listnice itd.

Sezijska novost: Torblooe v obliki listnice.

Velikanska zaloga pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

Bogomil Pino

== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkvi sv. Antona novega

Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uharov, prstanov z dijamanti in brez dijamantov, ženske verižice, zlate in srebrne za moške. vse po konkurenčnih cenah

V novem bazarju

v ulici Belvedere št. 7

se dobi blago po konkurenčnih cenah.

Posebno železne kuhinjske posode, porcelan in steklo kakor tudi velika zaloga igrač.

Za obilen obisk se priporoča

EMILIJA NOVELLI

UMETNI ZOBJE

Ploščiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

sobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. n

Poštni paket 3 kg netto

Malinovega: sirupa

pristnega, naravnega pošilja franko po vsej monarhiji

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

proti povzetju K 5'60.

Pošilja se tudi v sodčkih in steriliziranih steklenicah.

Gramofoni

„Helvetia“

Trst, ul. Barriera vecchia 19

Došle so sijajne, slovenske in hrvatske plošče. Novost! Premer 30 cm, K 4-50.

Neprekosljivi gramofoni z zelo močnim glasom z jamstvom, kože, trobila stroji, ročaji.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi zobotehnik

Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9-1 in od 3-6.

Trst, Piazza C. Goldoni št. 11.

A. Bambič (prej Jakob Bambič) Trst, ulica Colugna 9.

Zaloga vsakovrstnega blaga

za vsako gospodinjino na debelo in drobno.

Zaloga otrobov, koruze in moke

ter različnih jestvin.

Svoji k svojim!

Se priporoča udana

A. BAMBIČ.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974.

SPEDITER

Via Economio št. 10

Prevozno podjetje

Sprejme razcarinjaje kakoršnegasodi blaga iz mitale, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČGOV. NAJDOGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Godemo li jo naši?

Iščemo gospodinjino, ki še ne uporablja Schichtovega mila! Hočemo ji pojasniti, da je zapravljalost, če se perilo s slabim, torej dragim milom uničuje.

— Strokovno tajništvo NDO. Na zadnjem shodu delavcev tehničnega zavoda pri Sv. Andreju izvoljena deputacija naj se blagovoli udeležiti važnega posvetovanja, ki bo v petek ob 8 zvečer v konsumnem društvu „Jadran“ pri sv. Jakobu.

— Skupina mestne plinarne NDO sklicuje za petek ob 6 zvečer važen sestanek v društvenih prostorih ulica sv. Marka 19. Ta sestanek je velevažen. Uprava mestne plinarne odpušča slovenske delavce, ne pa renjokolov, akoravno so slovenski delavci dalje časa uslužbeni v tej tovarni, nego renjokol. Predmet je torej važen. Treba je, da ukrenemo potrebno, da se vse te napravnosti — odpravijo.

Pridite vsi! Tudi nečlani naj pridejo!

Vesti iz Goriške.

Odločen protest. Iz Tolmina: Podpisani je napravil vrh hiše v Tolminu teraso. S te terase je daleč na okoli lep razgled. To teraso sem dne 17. t. m. razsvetil z narodnimi balončki in bengaličnimi ognji, in plapolale so zastave. Povabil sem na teraso svoje dalavce na čašo rujnega Vipavca. Spuščal sem na terasi ob lepem in mirnem večeru tudi rakete. Bili smo dobre volje in veselji. Tu pa je prišel na teraso kalit naše veselje občinski policaj rekši: „Glavar me pošilja, ako boste še nadalje spuščali rakete, prevzamete sami odgovornost“. Zahvalivši se za dober svet, sem i nadalje rakete spuščal, ne zmenec se za take bagate.

Zadeva mi je bila takoj drugi dan jasna. Ljudje in g. glavar, ki so bili navzoči, so mi povedali tako-le: Prijatelj Cazzafura je nagnal svojega hlapca hitro policaje iskat in te je zagnal k meni g. Cazzafura, ne pa g. glavar.

Proti takemu postopanju proti moji osebi odločno protestujem.

Andrej Vrtovec.

Kolesarsko društvo „Solkan“ je moralo radi slabega vremena prenesti tombolo. Da se ta prireditve preveč ne zavleče, se je sklenilo, da se bode tombola vršila v nedeljo, dne 25. t. m. ob 5 pop.

Toliko na znanje onim, ki so že srečke kupili.

Imenovanja in premestitve duhovnikov. Kapelan v Soči g. Ivana Stofa, kot vikar na Trnovo pri Kobaridu. Na njegovo mesto je poklican g. Fran Močnik kapelan v Bovcu. Novomašnik g. Alojz Filipič gre v Bovec. Ivan Franko, kurat v Štjaku, pride kot kurat v Nabrežino, a kapelan v Kanalu, g. Josip Vodopivec, je imenovan na njegovo mesto. Za Kanal je imenovan novomašnik g. Evgen Bregant iz Ločnika. Imenovali so za kapelana v Tolminu novomašnika g. Petra Zarzenon iz Romansa. Kapelana v Ročnju g. Hektorja Carleta so premestili na Kadenarovo mesto v Srednje. Kapelan v Vermiglianu, g. Josip Bressan, pride v Zamlje.

Vikar v Pečinah g. Andrej Štrekelj je imenovan za kurata v Gorenjem polju, na njegovo mesto pride vikar v Ponikvah, g. K. Tomšič.

Ker primanjkuje slovenskih novomašnikov, zasedajo njihova mesta italijanski. Slovenski del dežele posebno občutno trpi na pomankanju duhovnikov in da temu ne bode kmalu konec, dokazuje število letošnjih slovenskih novomašnikov — 2.

Furlanske Ricmanje. Poleg Gradiške ob Soči leži vas Bruma, ki šteje nad 2000 duš. Iz te vasi je prenesta kurija priljubljenega vikarja Pelco. Zaman so deputacije kmetov prosile, naj se prekliche dekret premestitve. Ker niso dosegli ničesar s prošnjami na vse strani, so pričeli z grožnjami. Poslali so okrajnemu glavarstvu v Gradiški pismo z 92 podpisov, v katerem zahtevajo, naj se jih ne prištevava več pripadnikom kaliske cerkve. V vasi ni več krstov, ne procesij in cerkev je zapuščena, ko daruje novolmenovani vikar mašo. Konflikt obstaja dalje in ker je ljudstvo jako razburjeno, bo sledila morda v kratkem cela vas odločitvi 92 nezadovoljnih.

S Tolminskega. V zadnjem času čitamo po raznih listih neutemeljene in docela krivične napade na avtomobilsko podjetje bratov Ostan, ljudstvo, ki dobro ve, odkod to izhaja, obsoja tako pisanje in se čudi, da oblasti podpirajo egoistične privatne podjetnike ne le proti Ostanu, ampak tudi proti interesom občinstva. Ostanov avtomobil je vozil ljudi, preden so sedanji podjetniki sploh mislili na tako vožnjo po naši dolini. Potem so pa začeli proti njemu tako goniti, da se mora vsakemu studiti. Z Ostanovim avtomobilom smo bili zadovoljni; vozili smo se po ceni in ob ugodnejšem času. Ubogi delavci, naši mladeniči, ki gredo k vojaškim vam, priprosti kmetje, ki gredo po opravi sem in tja, morajo sedaj veliko več plačati poštnim avtomobilom, pa večkrat niti prostora ne dobivajo, ali pa morajo sesti na streho in tvegati življenje, ako hočejo dospeti do cilja. Kakšna korist za ljudstvo je to, ako se ne sme voziti po svoji volji s tem ali drugim vozom? Ali je upravičen ta monopol v korist privatnemu podjetništvu, ki dobiva zraven tega pa še kakih 12000 kron subvencije za prevoz pošte, proti drugemu podjetniku brez subvencije, in proti interesom vsega prebivalstva? Gospoda se rada vozi komodno na blazinah; dobro, vozi naj se po svoji volji! Siromak pa ne more

plačati mehkih blazin in je prav zadovoljen na čednih lesenih sedežih Ostanovega voza; zato tudi njemu svoboda, da si prihrani trdo zaslužene denarce! Kakšnega mnenja je ljudstvo in kaj je v njegovo korist, pa kažejo številne prošnje raznih občin, ki so jih poslane na pristojno oblast, da bi smel Ostan zopet prevažati ljudi. Zato naj gospoda okoli podjetništva poštnih avtomobilov nikar ne pisari po listih proti koristim ljudstva in za lastno korist!

Vesti iz Istre.

Vzajemno društvo za zavarovanje goveje živine v Borštu priredi prihodnjo nedeljo dne 25. avg. ob 4 pop. javno tombolo na obsežnem dvorišču gosp. Ivana Petarossa.

Lepi vrednostni dobitek privablja gotovo mnogo občinstva v Boršt. Prvi dobiček: gnjat (pršut) in sodček vina, drugi dobiček: tolst prašič, tretji dobiček: enoletna junica za pleme, četrti dobiček škropilnica, sistem Nechvillejev.

Med tombolo bo svirala godba in nastopi domači pevski zbor s spremljevanjem tamburaškega zbora. Po končani tomboli ples.

Išče te sreča,
Um ti je dan,
Našel jo boš,
Če nisi zaspan!

Kdor pa hoče najti srečo, naj pride prihodnjo nedeljo v Boršt!

Za no o železnico iz Opatije v Veprinac. C. kr. ministrstvo za železnice je dovolilo tajniku prve hrvatske hranilnice Dušanu N. Plavšiču v Zagrebu skupno z inž. Dušanom Biračem iz Zagreba koncesijo za pripravljalna tehnična dela za električno železnico II. razreda iz Opatije v Veprinac.

Kolagijatni kapitelj piranski. Cesar je imenoval kuratnega kanonika kolegijatnega kapitelja piranskega Ameriga Maraspin za nadduhovnika — župnika kolegijatnega kapitelja piranskega.

Išče se učenja za brivsko obrt. Rojic, brivec, via Acquedotto št. 20. 1751

Umetne zobe in zobovja tudi posamezne razbite delo kupujem po najvišjih cenah vsak dan od 9-6 ure. Piazza, ul. Canova 14, I. 1745

Sprejme se prodajalko za tobakarno, prednost ima če s kavejo. Ponudbe Edinosti pod „Prodajalka“. 1746

Kupim stara zobovja po visoki ceni. Ulica G. Vasari 19, IV. deano. 12-2, 6-7. 1747

Na obroke (tedenske ali mesečne) zavese, odeje, dežniki, moške obleke, robci itd. Ulica Antonio Caccia št. 6, I. 1618

Morana, pripoznano sredstvo za uničenje sten. Zaloge: ulica Stadion št. 10. Naročila: Ferriera Trst 37, - Skrinjar. 405

Knjigoveznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigovoznica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdeluje vsa knjigoveška priprava in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1716

Gostilničarji in trgovci z vinom sedaj je še čas, kdor potrebuje dobro, belo vipavsko vino! Možno ga je dobiti le še pri Francu B. št. 272 v Vasi na Sakaldu pri Dornbergu; kdor bo prvi lahko ujame še kakih 80 hl; cena po dogovoru. Kupci se lahko tudi obrnejo piemeni ali ustno na Matijo Paniča, Barkovlje pri Trstu št. 298. 1719

Stalni krajevni agenti možni nam. — ščine se sprejmejo ali pa nastanijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih areč v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno Neugasse 20. 244

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekališče Frana Josipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilu zadostuje prava mera. V zalogi ima raznovrstno blago ter razpošilja uzorce na ogled. Cene zmerne

Skladišče žagovine (Segadure) posipanje po mokroti, snaženje javnih lokalov itd. ima edino AVAUSTE KOM-PARA, Trst, ul. Fonderia št. 5. Prodaje se na drobno in debelo. — Postrežba na dom.

Izjava.

Podpisani Tomaž Obad pok. Tomaža iz Dekani št. 131 izjavljam, da je vse obrekovanje, kar sem izrekel proti zastopnikom davčne občine Dekani, povsem neresnično in izmišljeno, ter isto s tem globoko obžalujem. V Dekanli, 20. avgusta 1912.

TOMAŽ OBAD.

Zaloga ta- in inozem. vin šprita likarjev in razprodaja na drobno in debelo

JAKOB PERHAUC
Trst, Via delle Acque št. 6, Trst
(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega kampanja, penoči desetih italijanskih in avstro-ogrnkih vin. Bordeaux Burgunder, renahkih vin, Mesella in Ohianti. Rana, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjovec. Izdelki I. vrste, dobi se dobitnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franco. Razprodaja od pol litra naprej. 303

Podpisani naznanjamo tužnim srcem vsem sorodnikom in znancem, da je naš nepozabni sin in brat

Josip Košir

danes, dne 21. t. m. ob 6 zjutraj, previden s sv. zakramenti, po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v četrtek dne 22. avgusta t. l. ob 5 popoldne iz mestne bolnišnice.

TRST, dne 21. avgusta 1912.

Jozefa (vdova), mati.

Fani, Ana, Marija, Silvija, Julija in Ernesta, sestre.

S 1. avgustom se je otvorila delavnica tapecerij

v Trstu, ulica Belvedere 39

z bogato zalogo damasiranega blaga po zmernih cenah. Prevzame se vsako delo za dekoracije itd. Sprejema naročbe za deželo. — Priporoča se

MARIJ NOVELLI.

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino — teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času. Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. — Priporoča se za obilen obisk.

Prodajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso št. 36.

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Ogljeni rudnik

„Adria“ v Britofu pri Divači
išče

delavce ter kočijaža
za težki voz.

Salumeria - Buffet

Trst, via Carlo Ghega št. 8.

Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrstno vino, črno in belo.

Prvovrstno pivo.

Priporoča se za obilen obisk

JAKOB VOLPIN.

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

odlikovan z zlato kolajno in križem na svetovni razstavi v Rimu

ZALAGATELJ ČEVLJEV c. kr. finančne straže za Trst, Koper in Pulo, c. kr. varnostne straže za Trst, okolico, Pulo in Gorico, skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in drugih skladišč.

Priporoča cenjenemu občinstvu

svojo veliko in dobro poznano tovarno in trgovino čevljev za moške, ženske in otroke.

Zaloga mineralnih vod
vsake vrste

ANGELO DEVETAK - TRST
ulica Acquedotto št. 18. Telefon 14-48

ZALOGA:

Kalsdorf, Radein

Rogatec Ltd.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (vogal Piazza Goldoni)

Zaloga vozov in drugih priprav v lastnih prostorih Via della Tesa št. 31. - TELEFON št. 14-02.

Tu se sprejemajo nočna naročila.

Podjetje razpolaga z 18-timi krasnimi vozovi za mrtvaške sprevede ter lahko postreže z najfinjšo opremo, kakor tudi s čisto navadno.

V svoji trgovini na Corsu ima veliko izbero vencev iz umetnih cvetic, biserov, porcelana in kovine ter izdeluje vence tudi iz svežih cvetic. — Vsakovrstne krste, kovinaste in lesene, obleke, čevlje in druge potrebščine za mrljice in sprevede, vožene sveče iz lastne tovarne itd. vse po nizkih konkurenčnih cenah.

V podružnicah in zastopin na Opčinah pri g. Mirzku, v Nabrežini pri g. Vitezu, pri Orehu (Nogere) pri g. Jamšku se dobi vse za pogrebe potrebno blago. HENRIK STIBELJ

V slučajih potrebe se toplo priporoča udani

deležnik in upravitelj podjetja.

Slovenska šivilja

se priporoča cenj. občinstvu.

Ljuboslava Baučer

Trst, ul. Istituto št. 13, Trst
prtiličje.

NUOVO

Hôtel Provinciale

(Novi deželni hotel)

Trst, largo Santorio 4 (Farneto).

40 sob, električna luč, ves komfort,

stroga snaznost. — Cene zmerne.

ALOJZIJ SKERL.

Restavracija Ražem

Sp. Skofije

priporoča nedeljskim izletnikom svoja

izvrstna namizna vina in razne

butiljke. — Dobra domača

postrežba. — Oddaja sob

za letovišcarje. Cene

povsem zmerne.

Vek. Petrovčič

čevljarski mojster

Trst, ul. Barr. vecchia 40.

Zaloga izdelanih domačih čevljev.

Sprejemajo se naročila po meri.

Anton Ercigoj, Trst

ulica Giulia št. 88.

Priporoča slavnemu občinstvu svojo pekarno

s prodajo jestvin in prodajo kolonijal-

blaga. Zaloga moke prvih vrst. Svež kruh

trikrat na dan. — Cene zmerne, postrežba

Svoji k svojim! točna. Svoji k svojim!

Radi preselitve

je na prodaj vse obsto-

ječe blago v trgovini

VALERIANA POUHSTA Jun.

ulica S. Antonio 2

po znižanih cenah. — IZBOR

predmetov za gospe in go-

spode, kakor tudi umetnin in

galanterij.